

NOTAT

Til: Møde 22.9.2009 i Udvalg vedrørende evaluering af den politiske organisering

Samspil mellem Regionsrådet og Vækstforum**1. Indledning**

Strukturreformen gav de nye Regionsråd ansvaret for en række regionale udviklingsopgaver, idet regionerne forudsattes at skulle fungere som "dynamo" for udviklingen i regionen. Omdrejningspunktet for varetagelsen af dette ansvar blev en ny plantype: Den regionale udviklingsplan. I den regionale udviklingsplan beskriver Regionsrådet den ønskelige udvikling for regionens byer, landdistrikter og udkantsområder samt for natur og miljø, erhverv, beskæftigelse, uddannelse og kultur.

Regionsrådene disponerer over udviklingsmidler, der giver Regionsrådet mulighed for at finansiere initiativer, der kan bidrage til opfyldelsen af målene i udviklingsplanen.

En central udviklingsopgave for Regionsrådet er den regionale erhvervsudvikling. Erhvervsudviklingen forankredes i regionerne i en ny type organer – de regionale vækstfora – der er nedsat af regionsrådene, og hvor erhvervsliv, kommuner, arbejdsmarkedets parter, viden- og uddannelsesinstitutioner sammen med regionen er ansvarlig for udarbejdelsen af en regional erhvervsudviklingsstrategi, der udgør en del af grundlaget for regionsrådets udviklingsplan. Vækstforum afgiver desuden indstilling til Regionsrådet om anvendelsen af regionens midler til erhvervsudvikling.

I dette notat redegøres der for det samspil mellem Regionsrådet og Vækstforum om regional udvikling og erhvervsudvikling, der er forudsat i lovgivningen. Regionsrådet og Vækstforum har på baggrund af de indhøstede erfaringer desuden truffet forskellige beslutninger med henblik på at kunne implementere det forudsatte samspil på en hensigtsmæssig måde. Disse beslutninger opsummeres, og der formuleres på baggrund heraf forslag til overvejelse, som eventuelt vil kunne styrke og udvikle samspillet mellem de to fora.

Dato 16.09.2009

Hans Chr. Theut

Tel. 8728 5317

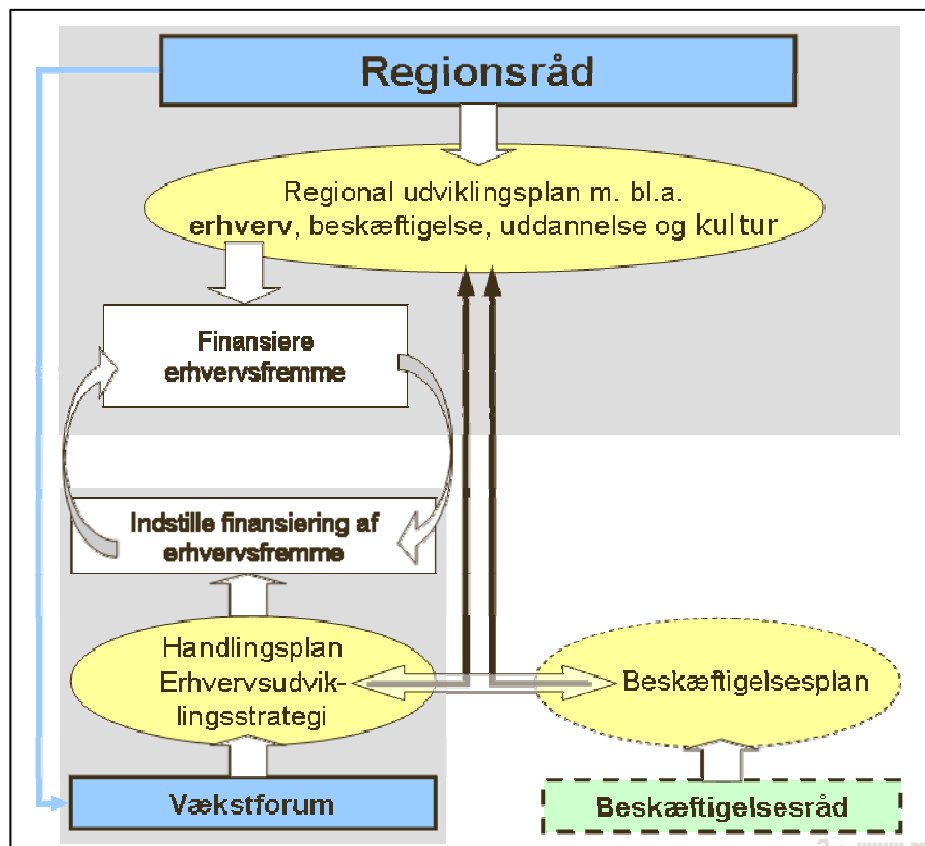
hans.theut@stab.rm.dk

Sagsnr. 1-00-5-09

Side 1

2. Samspil mellem Regionsråd og Vækstforum – sammenfatning

Nedenstående figur viser i oversigtsform de hovedelementer, der indgår i samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum om den regionale udviklingsplan og den regionale erhvervsudvikling.

I de følgende afsnit redegøres der for den regionale udviklingsplan, regionsrådets adgang til at finansiere regionale udviklingsinitiativer, organiseringen af den regionale erhvervsfremme og den af Regionsrådet besluttede procedure for finansiering af erhvervsfremmeinitiativer.

3. Den regionale udviklingsplan

Regionsrådet vedtog på sit møde den 21. maj 2008 den første regionale udviklingsplan for Region Midtjylland. Den overordnede lovgivningsmæssige ramme for udviklingsplanen findes i miljøministeriets lovgivning, herunder hovedsageligt i Lov om planlægning.

Den regionale udviklingsplan er Regionsrådets overordnede redskab til at fremme regionens vækst og bæredygtige udvikling. På grundlag af en helhedsvurdering beskriver Regionsrådet i udviklingsplanen sine visioner for den fremtidige udvikling for regionens byer, landdistrikter og udkantsområder samt for

1. natur og miljø, herunder rekreative formål,
2. erhverv, inkl. turisme,
3. beskæftigelse,
4. uddannelse og
5. kultur.

Udviklingsplanen udtrykker regionsrådets *vision* for den samlede fremtidige udvikling af regionen på tværs af sektorområder og de *handlinger*, som Regionsrådet vil foretage som opfølgning på udviklingsplanen. I udviklingsplanen fastlægger Regionsrådet således de overordnede rammer for, hvorledes rådet agter at prioritere anvendelsen af regionens udviklingsmidler i udviklingsplanens funktionsperiode.

Den regionale udviklingsplan skal ses i sammenhæng med anden planlægning. Udviklingsplanen forudsættes således at redegøre for bl.a. sammenhængen mellem regionens fremtidige udvikling og den statslige og kommunale planlægning for infrastruktur. En række regionale organer udarbejder desuden planer og strategier på forskellige sektorområder. Det gælder f.eks. Vækstforum på erhvervsområdet og Det regionale Beskæftigelsesråd på beskæftigelsesområdet. Den regionale udviklingsplan binder disse planer og strategier sammen og tegner et fælles, samlet billede af regionens samlede udvikling.

Udviklingen af de regionale vækstvilkår er et centralt element i den bredere regionale udvikling. Derfor skal den erhvervsudviklingsstrategi, som Vækstforum er ansvarlig for at udarbejde, udgøre en del af grundlaget for regionsrådets udviklingsplan. Regionsrådet skal således på erhvervsområdet basere sin udviklingsplan på vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, der indgår som bilag til udviklingsplanen. Omvendt forudsættes erhvervsudviklingsstrategien at ligge inden for rammerne af udviklingsplanen, og den må således ikke være i modstrid med regionsrådets beskrivelse af den ønskelige fremtidige udvikling i regionen.

Denne sammenknytning af den regionale udviklingsplan og Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi forudsætter et tæt samspil og dialog mellem Regionsråd og Vækstforum.

3.1. Regionsrådets finansiering af regionale udviklingsinitiativer

Den regionale udviklingsplan skal, som nævnt, beskrive Regionsrådets vision for den fremtidige udvikling for regionens byer, landdistrikter og udkantsområder samt for natur og miljø, herunder rekreative formål, erhverv inklusiv turisme, beskæftigelse, uddannelse samt kultur.

Den regionale udviklingsplan skal samtidig redegøre for de handlinger, som Regionsrådet vil foretage for at realisere planens visioner. Det kan både være gennem handlinger på de sektorområder, der er behandlet i den regionale udviklingsplan, og tværgående indsatser.

Udviklingsplanen giver imidlertid ikke i sig selv Regionsrådet hjemmel til at anvende økonomiske midler til at finansiere de enkelte udviklingsopgaver. Men Regionsrådet har med hjemmel i sektorlovgivningen mulighed for at understøtte udviklingsplanen økonomisk på bl.a. områderne erhverv, beskæftigelse, uddannelse og kultur.

På erhvervsområdet kan Regionsrådet – efter indstilling fra vækstforum – finansiere erhvervsudviklingsaktiviteter inden for områderne innovation, videndeling og -opbygning, ny teknologi, iværksættere, menneskelige ressourcer, turisme og udkantsområder.

På uddannelsesområdet kan Regionsrådet give uddannelsesinstitutioner formåls- og tidsbestemte udviklingstilskud, herunder anlægstilskud, til efteruddannelse, information og lignende. Der kan desuden gives tilskud til udvikling af en institution i et landdistrikt eller udkantsområde.

Regionsrådet varetager desuden koordinerende opgaver vedrørende indsatsen, kapaciteten og den geografiske placering af ungdomsuddannelserne og de almene voksenuddannelser. Regionsrådet godkender forpligtende samarbejder mellem gymnasier og hf-kurser samt indstiller til undervisningsministeren om den geografiske placering af nye gymnasier og hf-kurser og af ungdomsuddannelserne i øvrigt i regionen. Regionen koordinerer i samarbejde med de forpligtende samarbejder mellem gymnasier og hf-kurser fordelingen af elever på gymnasieskoler og hf-kurser.

På kulturområdet har regionerne mulighed for at medvirke til at igangsætte kulturbegivenheder og udvikle kulturelle tilbud, som kan videreføres af andre parter i en mere permanent drift.

På beskæftigelsesområdet vil der kunne etableres et samspil mellem regionsrådets initiativer inden for uddannelse og kompetenceudvikling og beskæftigelsesindsatsen. Regionsrådet udpeger et medlem til Det regionale Beskæftigelsesråd. Der er endvidere indgået en aftale mellem Region Midtjylland og Beskæftigelsesrådet om koordinering af iværksættelsen af analyser.

4. Organiseringen af den regionale erhvervsfremme - Vækstforum

Strukturreformen gav Regionsrådet ansvaret for varetagelsen af den regionale erhvervsudvikling. Hertil nedsætter Regionsrådet et Vækstforum. Formålet med at forankre den regionale erhvervsudvikling i et Vækstforum er at skabe et bredt samarbejde om udviklingen af regionens vækstvilkår og at sikre en koordineret og sammenhængende regional indsats.

Sammensætningen af Vækstforum og vækstforums opgaver er fastsat i Lov om erhvervsfremme.

Vækstforum består af 20 medlemmer, der udpeges af Regionsrådet. Vækstforum er sammensat således:

- 3 medlemmer udpeget på regionsrådets eget initiativ,
- 6 medlemmer udpeget efter indstilling af kommunalbestyrelserne i regionen, hvoraf mindst 1 medlem skal repræsentere yderområderne,
- 6 medlemmer fra erhvervslivet udpeget efter indstilling fra erhvervsorganisationer udvalgt af Regionsrådet,
- 3 medlemmer fra viden- og uddannelsesinstitutioner udpeget på regionsrådets initiativ, og
- 2 medlemmer, som repræsenterer henholdsvis arbejdsgivere og lønmodtagere, udpeget efter indstilling fra henholdsvis arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer.

Regionsrådet udpeger, efter inddragelse af vækstforum, Vækstforums formand og stiller sekretariat til rådighed for vækstforum. Vækstforum fastlægger selv sin forretningsorden.

Vækstforum har til opgave

- at* udarbejde en regional erhvervsudviklingsstrategi med udgangspunkt i områdets rammevilkår og erhvervsspecialisering og med fokus på yderområderne,
- at* at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår og
- at* afgive indstilling til staten om anvendelse af social- og regionalfondsmidler og til Regionsrådet om anvendelse af regionens udviklingsmidler til erhvervsfremme.

Målene i Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi konkretiseres i forslag til initiativer i årlige *handlingsplaner*.

Som anført baserer Regionsrådet på erhvervsområdet den regionale udviklingsplan på Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, der hermed udgør en del af grundlaget for udviklingsplanen og samtidig forudsættes at indgå som bilag til udviklingsplanen. Erhvervsudviklingsstrategien skal derfor ligge inden for rammerne af udviklingsplanens beskrivelse af den ønskelige fremtidige udvikling i regionen.

Til overvejelse:

Det kan overvejes at forelægge Vækstforums forslag til erhvervsudviklingsstrategi til drøftelse i Regionsrådet inden vedtagelsen i Vækstforum. Herved får Regionsrådet mulighed for at drøfte erhvervsudviklingsstrategien inden vedtagelsen og for at tilkendegive over for Vækstforum, om strategien findes velegnet til at indgå i regionsrådets udviklingsplan, ligesom Regionsrådet vil kunne formulere ønsker/forbehold i forhold til forslaget til erhvervsudviklingsstrategi. En sådan procedure vil formentlig kunne styrke opfattelsen af et "fælles ejerskab" til erhvervsudviklingsstrategien.

Vækstforum indgår årligt en *regional partnerskabsaftale* med regeringen om vækst og erhvervsudvikling i regionen, hvor statens og Vækstforums prioriteringer koordineres. Aftalen vedrører således bredt initiativer i Regionsråd, kommuner, uddannelsesinstitutioner mv.

Til overvejelse:

Det kan med udgangspunkt i den regionale udviklingsplan overvejes at give Regionsrådet adgang til at drøfte forslag til emner, der kan indgå partnerskabsaftalen, bl.a. at understrege sammenhængen mellem den regionale udviklingsplan og erhvervsudviklingsstrategien.

Det regionale Beskæftigelsesråd har til opgave at overvåge arbejdsmarkedet og udarbejde analyser om udviklingen på arbejdsmarkedet. Desuden løser Beskæftigelsesrådet bl.a. opgaver i forbindelse med flaskehalse på arbejdsmarkedet. Der vil således på visse områder være sammenhæng mellem beskæftigelsesrådets indsats og den regionale erhvervsudvikling. Som illustreret i figuren på side to forudsættes Vækstforum at inddrage Beskæftigelsesrådets analyser og tværgående beskæftigelsesindsats i erhvervsudviklingsstrategien. På tilsvarende måde forudsættes Beskæftigelsesrådet at inddrage vækstforums erhvervsudviklingsstrategi i tilrettelæggelsen af den regionale beskæftigelsesindsats.

4.1. Regionsrådets finansiering af erhvervsfremme

Regionsrådet kan efter indstilling fra vækstforum finansiere aktiviteter inden for følgende 6 indsatsområder:

1. Innovation, videndeling og videnopbygning, herunder offentlig-privat samarbejde og innovation.
2. Anvendelse af ny teknologi.
3. Etablering og udvikling af nye virksomheder.
4. Udvikling af menneskelige ressourcer, herunder udvikling af regionale kompetencer.
5. Vækst og udvikling i turismeerhvervet.

6. Udviklingsaktiviteter i yderområderne.

Erhvervsudviklingsaktiviteterne skal være til gavn for en åben kreds af erhvervslivet i regioner.

Erhvervsudviklingsaktiviteterne skal iværksættes i regi af såkaldte selvstændige juridiske enheder. Regionsrådet indgår kontrakter med de pågældende enheder om gennemførelsen af de aktiviteter, som Regionsrådet bevilger midler til.

5. Procedure for regionsrådets finansiering af erhvervsfremme

Det forudsatte samspil mellem Regionsrådets regionale udviklingsplan og Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi gør det særligt vigtigt, at der på erhvervsområdet er et tæt samspil og en løbende koordinering mellem Regionsrådets prioriteringer på grundlag af udviklingsplanen og Vækstforums prioriteringer og indstillinger til Regionsrådet om finansiering af erhvervsfremmeinitiativer på grundlag af erhvervsudviklingsstrategien.

Til overvejelse:

Det kan overvejes, om årlige eller halvårslige fællesmøder mellem Forretningsudvalget og Vækstforum vil kunne styrke det forudsatte samspil mellem den regionale udviklingsplan og erhvervsudviklingsstrategien, herunder f.eks. i relation til indgåelsen af partnerskabsaftaler med regeringen om vækst og erhvervsudvikling i regionen.

Regionsrådet vedtog på sit møde den 22. august 2007 en procedure for, hvorledes Regionsrådet træffer beslutning om finansiering af erhvervsudviklingsinitiativer efter indstilling herom fra Vækstforum. Denne procedure søger at tilgodese det nævnte behov for samspil og koordinering mellem Regionsrådet og Vækstforum.

Proceduren er afstemt med Vækstforums overvejelser om udmøntningen af erhvervsudviklingsstrategi og handlingsplan i konkrete erhvervsfremmeinitiativer. Vækstforum har således besluttet, at der for hvert større erhvervsfremmeinitiativ skal udarbejdes et særligt *forprojekt*, inden initiativet søges iværksat. Formålet med at gennemføre et forprojekt er at samle et udsnit af relevante regionale aktører, der kan bistå med at vurdere initiativets bæredygtighed og med i bekræftende fald at omsætte initiativet fra idéstadiet i handlingsplanen til et færdigudviklet projektforslag med tilhørende indstilling til Regionsrådet om finansiering af initiativet. For handlingsplanens tre megasatsninger gennemføres dog en mere omfattende proces, hvor Vækstforum godkender et kommissorium og nedsætter en arbejdsgruppe med repræsentation fra relevante parter samt med faglig ekspertise, til udvikling af et samlet forslag til megasatsningens initiativer.

Regionsrådets behandling af et sådant forprojekt eller forslag om iværksættelse af en megasatsning, giver Regionsrådet mulighed for på et tidligt tidspunkt i processen at tage stilling til det påtænkte erhvervsfremmeinitiativ, og herunder mulighed for at vurdere initiativets sammenhæng med Regionsrådets prioriteringer i den regionale udviklingsplan.

På baggrund heraf har Regionsrådet besluttet, at finansieringen af erhvervsfremmeinitiativer som hovedregel sker i et forløb med to faser: Fase 1: Reservation af udviklingsmidler til erhvervsfremme og fase 2: Bevilling af midler til erhvervsfremmeinitiativer.

Fase 1: Reservation

Forprojektet eller initiativet til megasatsning behandles i Vækstforum, som på baggrund af behandlingen indstiller til Regionsrådet, at der af Regionsrådets midler til finansiering af erhvervsudviklingsinitiativer *reserveres en økonomisk ramme* til at gennemføre initiativet, hvis forprojektet eller forberedelsen af megasatsningen resulterer i et konkret forslag. Regionsrådet får ved behandlingen af Vækstforums indstilling bl.a. lejlighed til at drøfte, om det påtænkte initiativ vil være i overensstemmelse med Regionsrådets øvrige initiativer og prioriteringer for at skabe regional udvikling, hvis det sættes i værk.

Det kan desuden komme på tale, at Regionsrådet bevilger/beslutter at anvende et beløb til finansiering af udgifter til at gennemføre forprojektet eller til forberedelsen af megasatsningen.

Til overvejelse:

Det kan overvejes at søge at tydeliggøre sammenhængen mellem den regionale udviklingsplan og erhvervsudviklingsstrategien i sagsfremstillinger til Regionsrådet om reservation og bevilling af midler til erhvervsfremme.

Fase 2: Bevilling

Hvis Regionsrådet efter indstilling fra Vækstforum beslutter at reservere midler til et erhvervsfremmeinitiativ, og hvis forprojektet eller forberedelsen af megasatsningen efterfølgende munder ud i et gennemarbejdet projektforslag, behandles projektforslaget og eventuel valg af operatør(er) til projektets gennemførelse i Vækstforum.

Vækstforum afgiver på grundlag af sin beslutning i sagen indstilling til Regionsrådet om *bevilling* til hel- eller delvis finansiering af initiativet. Bevillingsmodtageren vil ofte være den eller de valgte operatører, der skal forestå gennemførelsen af initiativet.

Region Midtjylland indgår resultatkontrakt med den valgte operatør, hvis Regionsrådet følger Vækstforums indstilling om finansiering af projektforslaget.

Det forudsættes, at Regionsrådet løbende orienteres om væsentlige afvigelser fra den projektbeskrivelse og det budget, som Regionsrådet har taget stilling til i forbindelse med bevillingen.

Det forudsættes endelig, at Regionsrådet efter projektets afslutning bliver orienteret om projektets resultater og får forelagt et regnskab projektet.

5.1. Opfølgning

Regionen indgår resultatkontrakter med de operatører, der skal forestå gennemførelsen af de erhvervsfremmeinitiativer, Regionsrådet finansierer. I resultatkontrakten specificeres de mål og resultatkrav, projektet skal opfylde.

Regionsrådet orienterer Vækstforum om gennemførelsen af erhvervsfremmeaktiviteterne og herunder om, i hvilken udstrækningen de indgåede kontrakter opfyldes, således at Vækstforum herigennem kan følge, om gennemførelsen af aktiviteterne lever op til de mål, der lå til grund for indstillingen til Regionsrådet.

Regionsrådets Forretningsudvalg vedtog på sit møde den 9. oktober 2007, at Regionsrådet i halvårlige opfølgninger pr. 1. marts og 1. september skal orienteres om opfyldelsen af mål og

resultatkrav i de indgåede kontrakter, med efterfølgende orientering af Vækstforum. Den første samlede afrapportering pr. 1. marts 2009, der er forelagt Regionsrådet den 20. maj 2009, omfatter en *aktivitetsopfølgning* og en *økonomiopfølgning* i forhold til Vækstforums handlingsplan og handlingsplanens ni indsatsområder:

1. Megasatsningen Energi og Miljø
2. Megasatsningen Erhverv-Sundhed
3. Megasatsningen Fødevarer
4. Uddannelse og kompetenceudvikling
5. Innovation og It
6. Iværksætteri og virksomhedsudvikling
7. Oplevelsesøkonomi
8. Landdistrikter
9. Internationalisering

Til overvejelse:

Opfølgningen følger systematikken i Vækstforums handlingsplan. Det kan overvejes at tydeliggøre regionsrådets anvendelse af udviklingsmidler på de seks indsatsområder inden for erhvervsudvikling, som erhvervsfremmeloven giver Regionsrådet hjemmel til at finansiere initiativer inden for. Ligeledes kan det overvejes at tydeliggøre, hvorledes Vækstforums handlingsplan knytter an til disse seks indsatsområder. I regionsrådets orientering af Vækstforum kan det overvejes at redegøre for regionsrådets vurdering af resultaterne af opfølgningen.

5.2. Sammenfatning

Nedenstående figur viser samspillet mellem Regionsrådet og Vækstforum om varetagelsen af den regionale erhvervsudvikling:

